

2.3 การเรียนรู้เนื้อหาตามหลักสูตร “การดำรงชีวิตตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง”

เกษตรกรมีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุดในเรื่อง สาริตการตอนมะละกอและการขยายพันธุ์กล้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเกษตรกรเข้าใจว่า การเพาะพันธุ์มะละกอ และกล้วยเป็นเรื่องที่ค่อนข้างง่ายไม่จำเป็นต้องไปเรียนรู้ก็ได้ สามารถทำเองได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจในเรื่องดังกล่าวค่อนข้างน้อย

2.4 การเรียนรู้ การดำรงชีวิตตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง จากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ

การได้รับการเรียนรู้การดำรงชีวิตตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียงจากแหล่งเรียนรู้อื่นๆ พบว่าเกษตรกรเรียนรู้ที่น้อยที่สุดจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐอื่น ๆ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ที่ใกล้ชิดเกษตรกรมากที่สุดคือเจ้าหน้าที่จากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งจะทำให้ความรู้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับอาชีพการเกษตรทุกเรื่องของเกษตรกร ส่วนเจ้าหน้าที่ภาครัฐอื่นๆ อาจให้คำแนะนำด้านอื่นๆ ส่งผลให้เกษตรกรเกิดการเรียนรู้ดังกล่าวจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐอื่นๆ น้อย

2.5 การนำผลที่ได้จากการเรียนรู้ตามหลักสูตร “การดำรงชีวิตตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง” ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

1) ด้านความพอประมาณ พบว่าเกษตรกรมีการนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันน้อยที่สุดในเรื่อง ผลิตเครื่องอุปโภคใช้เองในครัวเรือน เช่น ทำน้ำยาล้างจาน แชมพู ผงซักฟอก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเกษตรกรคิดว่า ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวเป็นเรื่องที่อาจทำได้ยาก และไม่จำเป็นที่จะต้องทำเองทุกเรื่อง อาจช่วยซื้อจากเพื่อนบ้านที่ทำโดยตรง และบางครั้งเกษตรกรอาจไม่สะดวกในการซื้อหิ้วเพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ดังกล่าวทำให้นำไปปฏิบัติค่อนข้างน้อย

2) ด้านความมีเหตุผล พบว่าเกษตรกรนำไปใช้น้อยที่สุดในเรื่อง มีการนำวัสดุที่ใช้งานแล้วไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ใหม่ เช่น การทำกระเปาะจากซองกาแฟ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเกษตรกร

ส่วนใหญ่ไม่มีเวลาว่างพอในการนำวัสดุที่ใช้งานแล้วมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ใหม่เนื่องจากไม่ค่อยมีเวลา ส่วนใหญ่อยู่ในท้องไร่ท้องนา ทำให้ไม่ได้นำไปปฏิบัติหรือนำไปปฏิบัติค่อนข้างน้อย

3) ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี พบว่าเกษตรกรมีการนำไปใช้น้อยที่สุดในเรื่อง ได้รับการสนับสนุนดูแลจากกลุ่มเศรษฐกิจชุมชนเนื่องจาก กลุ่มดังกล่าวอาจมีการสนับสนุนให้กับเกษตรกรในหมู่บ้านค่อนข้างเยอะและให้การสนับสนุนกลุ่มที่อาจช่วยเหลือตนเองยังไม่ได้ เกษตรกรที่ร่วมโครงการจึงได้รับการช่วยเหลือหรือสนับสนุนค่อนข้างน้อย

4) ด้านเงื่อนไขการมีองค์ความรู้ พบว่าเกษตรกรมีการนำไปปฏิบัติที่น้อยที่สุดในเรื่อง การบริหารจัดการข้อมูลที่ใช้ปฏิบัติร่วมกันของชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสมาชิกภายในกลุ่มยังไม่ได้มีการทำข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับกลุ่มส่งผลให้มีการนำไปใช้ประโยชน์ค่อนข้างน้อยหรือมีข้อมูลยังไม่เพียงพอจึงเกิดการใช้งานค่อนข้างน้อย

5) ด้านเงื่อนไขการมีคุณธรรม พบว่าเกษตรกรมีการนำไปปฏิบัติที่น้อยที่สุดในเรื่อง การจัดการชุมชนที่ดี ผู้นำมีความโปร่งใส ซื่อสัตย์ สุจริต มีคุณธรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเกษตรกรยังไม่มี ความเชื่อมั่นในตนเองหรือไม่ได้เข้าข้างชุมชนตนเองว่ามีการจัดการชุมชนที่ดี ผู้นำมีความโปร่งใส ซื่อสัตย์ สุจริต มีคุณธรรม อีกทั้งเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องส่วนตัวของผู้นำจึงไม่สามารถให้ความเห็นหรือนำไปปฏิบัติได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อเกษตรกร

1. ด้านความพอประมาณ ควรมีการผลิตสิ่งของที่พุ่มเพื่อใช้เองหรือสนับสนุนกลุ่มที่ผลิตเครื่องอุปโภคใช้เองในครัวเรือนที่มีราคาประหยัดเป็นการลดรายจ่ายในครัวเรือน

2. ด้านความมีเหตุผล ควรมีการนำวัสดุที่ใช้งานแล้วไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ใหม่ ไม่ว่าจะ

เหลือใช้จากครัวเรือน หรืออื่นๆ เพื่อลดรายจ่ายและเพิ่ม รายได้ให้กับครัวเรือน

3. ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ควรมีการขอรับ การสนับสนุนดูแลจากกลุ่มเศรษฐกิจชุมชนเพื่อนำมา เป็นกองทุนในการพัฒนากิจกรรมต่างๆ ของสมาชิก กลุ่มและขยายโอกาสในการสร้างรายได้ให้กับสมาชิก กลุ่ม

4. ด้านเงื่อนไขการมีองค์ความรู้ ควรมีการ บริหารจัดการข้อมูลที่ใช้ปฏิบัติร่วมกันของชุมชนเพื่อ เป็นตัวอย่างที่ดีให้กับชุมชนอื่นๆ และข้อมูลถือว่าเป็น หัวใจหลักในการดำเนินงาน ดังนั้น ควรมีการจัดทำ ข้อมูลของกลุ่มให้สามารถใช้งานให้เกิดประโยชน์ได้

5. ด้านเงื่อนไขการมีคุณธรรม ผู้นำชุมชน ควรมีความโปร่งใส ซื่อสัตย์ สุจริต มีคุณธรรม และมีการบริหารจัดการชุมชนที่ดีเพื่อเป็นแบบอย่างหรือ ต้นแบบให้กับชุมชนอื่นๆ และสร้างความเชื่อมั่นและ ศรัทธาให้กับเกษตรกรที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. ด้านเนื้อหาการเรียนรู้พบว่า เกษตรกร ประสบปัญหาเนื้อหาขาดรายละเอียดของการปฏิบัติ เนื้อหาบางเรื่องยาวเกินไป ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการปรับเนื้อหาการเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงของเกษตรกรโดยให้กระชับเข้าใจง่าย และสามารถนำไปปฏิบัติได้

2. ด้านกระบวนการการเรียนรู้พบว่า เกษตรกรประสบปัญหาการจัดกิจกรรมเรียนรู้ และ ประสบปัญหาผู้เรียนขาดทักษะในการเรียนรู้ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติ จริงมากกว่าการบรรยาย หรืออภิปรายให้เกษตรกร ได้รับทราบ

3. ด้านการประชาสัมพันธ์ หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องควรมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของ เกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และจุดเด่นของชุมชน เพื่อ เป็นตัวอย่างแก่ชุมชนที่สนใจ และน้อมนำแนวคิด ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้

4. ควรมีการประกวดเพื่อให้รางวัลแก่ เกษตรกรที่มีการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้เพื่อเป็นต้นแบบที่ดีกับเกษตรกรรายอื่นๆ และ เป็นการให้กำลังใจและเพิ่มเครือข่ายเกษตรกร

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณคุณอาจารย์ฐวัฒน์ พานิชโยทัย รองศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ และ รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน ที่ได้กรุณาให้ คำปรึกษา แนะนำ ทั้งในแง่ของสาระ แนวคิด ระเบียบวิธี วิจัย และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนสำเร็จ เกษตรกรกลุ่ม เศรษฐกิจพอเพียงบ้านน้อย หมู่ที่ 10 ตำบลจันตุมอำเภอ พลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ร่วมโครงการเศรษฐกิจ พอเพียงระยะที่ 2 ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และร่วมโครงการ ศึกษาทางไกล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

เกษแก้ว เจริญวิริยะภาพ. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของ ประชาคมในการสร้างเศรษฐกิจชุมชน กรณีศึกษาจังหวัดพัทลุง. ปริญญาศิลปศาสตร มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ;2545.

จักรพันธ์ อินไสย. ปัจจัยที่มีผลต่อการนำปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของเกษตรกรใน พื้นที่อำเภอนาหมื่น จังหวัดน่าน. ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2554.

อัญชัญ อยู่สบาย. การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงเพื่อการพึ่งพาตนเองของสมาชิก วิสาหกิจชุมชนกลุ่มไม้ อำเภอสันามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา. ปริญญาเกษตร ศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช; 2556.